

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๓๐๔/ ๖๖๑๗

วันที่ 4 เม.ย. 2567
เวลา 10.50 น.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมอหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. ๑๐๑๐๐

๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๗๒๘ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๘๐๐ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๒/๖๐๗ จำนวน ๑ ฉบับ
ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๔.๒/๔๔๖๒ จำนวน ๑ ฉบับ
ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๒๙.๑๓๒/๑๐๖๑ จำนวน ๑ ฉบับ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๗/๑๕๔๙ จำนวน ๑ ฉบับ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอส่งแบบรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ซึ่งได้พิจารณาข้อเสนอแนะดังกล่าว ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กระทรวงการต่างประเทศ

๑.๑ เห็นชอบในการดำเนินการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้มีการพิจารณาร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการและกลไกที่เพียงพอที่จะรองรับพันธกรณีภายใต้ ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เนื่องจากการเน้นย้ำความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กบนพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติและประโยชน์สูงสุดของเด็กตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมถึงการมีมติเห็นชอบของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาความพร้อมของประเทศไทยต่อการถอนข้อสงวนของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ และคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๑.๒ การถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ไม่เป็นการผูกมัดให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๕๑ ซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี เนื่องจาก ข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กำหนดให้ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องให้ความคุ้มครองต่อเด็กที่ร้องขอสถานะเป็นผู้ลี้ภัย หรือถือว่าเป็นผู้ลี้ภัยตามกฎหมายหรือกระบวนการระหว่างประเทศหรือภายในที่เกี่ยวข้อง โดยจะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมภายใต้สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีแล้วเท่านั้น

๑.๓ การถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เคยปรากฏในข้อเสนอแนะภายใต้กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) รอบที่ ๒ (จากประเทศฝรั่งเศส) ซึ่งประเทศไทยรับทราบ (noted) และล่าสุด การถอนข้อสงวนฯ ดังกล่าว เป็นหนึ่งในคำมั่นที่ประเทศไทยประกาศในการประชุม Global Refugee Forum (GRF) ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา โดยท่าทีของประเทศไทยดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

๑.๔ เห็นพ้องกับการกำหนดนิยามของคำว่าเด็กลี้ภัยตามเอกสารแนวทางการดำเนินการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทั้งนี้ การกำหนดนิยามของกลุ่มเด็กผู้ลี้ภัยและเด็กผู้แสวงหาที่พักพิงในเมือง ซึ่งได้รับคุ้มครองเป็นบุคคลในความห่วงใยของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (The United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) และ/หรือ ได้เข้าสู่กระบวนการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมุ่งคุ้มครองเด็กที่มีสถานะเป็นผู้ได้รับความคุ้มครองให้สามารถพำนักในประเทศไทยได้ชั่วคราว และเปิดโอกาสให้เด็กเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาและบริการสาธารณสุข โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมืองหรือทางอื่นใด

และกรณีเด็กที่เข้าข่ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนามและเด็กกลุ่มอื่นที่ไม่มีเหตุอันจะเชื่อได้ว่าจะได้รับอันตรายจากการถูกประหัตประหารในประเทศอันมีภูมิลำเนา ไม่จัดเป็นเด็กลี้ภัย แต่ได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๕ การถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นการดำเนินการตามข้อ ๕๑ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวโดยมิต้องมีการตกลงหรือได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายใด ดังนั้น การถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงไม่เป็นการทำสนธิสัญญาดำเนินการระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่จะมีผลผูกพันให้ไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒. กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่า หากมีการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดข้อยกเว้นกลุ่มเด็กที่เข้าข่ายคนต่างด้าวที่กระทรวงมหาดไทยมีมาตรการหรือกระบวนการดำเนินการรับรองเป็นการเฉพาะหรือกลุ่มเด็กผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาที่พำนักอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวสำหรับผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาเพิ่มเติมแต่อย่างใด เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยมีการอนุญาตให้องค์การระหว่างประเทศและองค์การนอกภาครัฐได้เข้าไปดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและให้บริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ ให้แก่กลุ่มเด็กผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เห็นชอบในการดำเนินการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นว่า การดำเนินการของภาครัฐในปัจจุบันได้ดำเนินการดูแลเด็กทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงเด็กที่หนีภัยการประหัตประหารและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้โดยดำเนินการตามมาตรการที่เหมาะสม อาทิ เด็กที่เข้าข่ายคนต่างด้าวที่กระทรวงมหาดไทยมีการกำหนดมาตรการดูแลเป็นการเฉพาะ เด็กแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะ และเด็กต่างด้าวที่ได้รับการดูแลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติแต่เป็นการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการดูแลเด็กกลุ่มต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

นอกจากนี้ ...

นอกจากนี้ ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของประเทศไทย และมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเห็นชอบให้ประเทศไทยถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะได้เสนอเรื่องการถอนข้อสงวน ข้อ ๒๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรารุณ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

โทร. ๐ ๒๖๕๑ ๖๔๕๔ (สุธิดา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ thailand.crc@dcy.go.th